

13 ta' Ottubru, 1998

Imhallfin:-

**S.T.O. Joseph Said Pullicino B.A. (Hons.), LL.D. - President
Onor. Noel V. Arrigo LL.D.
Onor. Giannino Caruana Demajo LL.D.**

Henry Ellul Sullivan et noe

versus

Joseph Dimech

**Kancellament ta' Kawza - Artikolu 199 (2) tal-Kodiċi ta'
Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili - Preskrizzjoni -
Interruzzjoni ta' - Interruzzjoni Permezz ta' Domanda
Ġudizzjarja - Artikolu 2132 tal-Kodiċi Ċivili - Liberazzjoni
mill-Osservanza tal-Ġudizzju**

*Il-kancellament tal-kawza hu nfatti permess biss meta għall-kawza ma
jidher hadd - la l-partijiet u lanqas l-avukati tagħhom. Bil-
kancellament il-Qorti bl-ehda mod ma tippronunzja ruhha fuq il-*

meritu tal-kawza, tant li dan jibqa' ghal kollox impregudikat. Il-kancellament tal-kawza hija mizura procedurali ta' dixxiplina li in ultima analisi tippenalizza liz-żewġ partijiet għax f'dan il-kaz il-konvenut ma jiġix illiberat mit-talbiet ta' l-attur. Kemm-il darba jidher biss il-konvenut jew l-avukat tiegħu jew il-prokuratur legali tiegħu, kif jgħid il-kaz, hu jista' jitlob li jiġi mehtus mill-osservanza tal-gudizzju bl-ispejjeż (artikolu 199 (2)). F'dan il-kaz, il-Qorti taġixxi fuq talba tal-konvenut u l-liberazzjoni taggrava lill-attur li ma jkunx deher u tghabbih bl-ispejjeż tal-kawza fuq il-meritu.

It-talba gudizzjarja tinterrompi l-preskrizzjoni u hija ineffikaci għall-finijiet ta' l-interruzzjoni tal-preskrizzjoni fil-kazijiet stabbiliti fil-Kodiċi Ċivili. Jekk il-liberazzjoni mill-osservanza tal-gudizzju m'għandhiex l-effett li tinnewtralizza l-interruzzjoni tal-preskrizzjoni tad-dritt ta' l-azzjoni in corso, multo magis m'għandux ikollu tali effett il-kancellament ta' kawza fejn, kif ingħad, il-Qorti bl-ebda mod ma tinvesti l-meritu u semplicement tiddestisti milli tiehu konjizzjoni tagħha billi tordna li titneħha minn quddiemha. Kancellament li ma jipprekludix lill-attur id-dritt li jipproponi l-azzjoni sakemm ikun għadu fiz-żmien li hekk jagħmel.

Fil-meritu l-Qorti ta' l-Appell ikkonfermat is-sentenza ta' l-Ewwel Qorti u laqgħet it-talba attriċi għal pagament ta' bilanċ ta' prezz ta' biljetti ta' l-ajru.

Il-Qorti:-

Dan huwa appell minn sentenza ta' l-Onorabbli Prim'Awla tal-Qorti Ċivili mogħtija fil-5 ta' Ottubru, 1994, fil-kawza fl-ismijiet premissi, liema sentenza taqra kif ġej:

"Il-Qorti:-

Rat l-att taè-ċitazzjoni pprezentata fit-30 ta' Settembru,

1987, li bih l-atturi fil-kwalità tagħhom hawn fuq imsemmija -premessi d-dikjarazzjonijiet neċessarji u mogħtija l-provvedimenti opportuni:

Premess illi l-konvenut xtara minghand is-soċjetà attriċi numru ta' biljetti ta' l-ajru;

Premess illi bhala bilanċ fuq il-prezz ta' dawn il-biljetti hemm dovuta s-somma ta' hames mija u disgha u tletin lira, sebgha u sittin ċenteżmu u sitt milleżmi (Lm539.67,6) skond invoice hawn annessa, dokument A;

Premess illi l-interessi dovuti fuq din is-somma mill-11 ta' Novembru, 1975, data ta' l-aħhar pagament sa l-24 ta' Awissu, 1987, ilaħhqu għas-somma ta' erba' mija u tmienja u ghoxrin lira, disgha u tletin ċenteżmu u tmien milleżmi (Lm428.39,8);

Premess illi nterpellat biex iħallas il-konvenut baqa' inadempjenti u anzi kkontesta d-debitu anke meta għet istitwita kontra tieghu kawża, permezz ta' ċitazzjoni pprezentata fil-Qorti Kummerċjali fit-22 ta' Ottubru, 1976, u kkanċellata mill-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili fl-20 ta' Ottubru, 1986;

Talbu lil din il-Qorti:

Tikkundanna lill-konvenut iħallas is-somma ta' Lm539.67,6 kwantu għas-sorti, u Lm428.39,8 kwantu għall-interessi, b'kollox disa' mija u tmienja u sittin lira, seba' ċenteżmi u erba' milleżmi (Lm968.07,4);

Bl-ispejjeż, inklużi dawk ta' mandat ta' qbid ipprezentat kontestwalment ma' din iċ-ċitazzjoni u bl-interessi legali ulterjuri mill-25 ta' Awissu, 1987, kontra l-konvenut;

Rat in-nota ta' eċċezzjonijiet tal-konvenut ippreżentata fit-3 ta' April, 1990, li biha eċċepixxa:

Il-preskrizzjoni tat-talba ta' l-atturi *nomine* a tenur ta' l-artikolu 554 (a) tal-Kodiċi tal-Kummerċ;

Bla hsara għall-ewwel eċċezzjoni u fin-nuqqas, il-preskrizzjoni a tenur ta' l-artikolu 2156 tal-Kodiċi Ċivili;

In subordine u bla preġudizzju għall-ewwel u t-tieni eċċezzjoni, it-talba ta' l-atturi *noe* hija nfondata fil-fatt u fid-dritt peress illi l-konvenut kien biss intermedjarju fir-relazzjonijiet bejn l-atturi *noe* u Pamela Whitehouse u mhux dovut iħallas huwa;

Salvi eċċezzjonijiet ohra;

Rat id-digriet tat-3 ta' Mejju, 1990 li bih il-Qorti nnominat lill-Assistent Gudizzjarju l-Avukat Dottor Kenneth Gulia biex jiġbor il-provi tal-kontendenti;

Rat id-digriet tagħha tal-25 ta' Ġunju, 1990, li bih laqgħet it-talba konguntiva biex issir referenza għall-provi għa' miġbura fiċ-ċitazzjoni f'kawża fl-istess ismijiet ippreżentata oriġinarjament quddiem il-Qorti tal-Kummerċ (Ġitaz. rnu. 828/76 GS) u wara ttrattata quddiem din il-Qorti diversament ippresjeduta bin-numru Ġitaz. 463/82 C. Din il-kawża li kienet tittratta l-istess meritu għet ikkanċellata mil-lista b'digriet ta' din il-Qorti ta' l-20 ta' Ottubru, 1986. Dan il-proċess għe allegat mal-preżenti istanzi;

Rat l-atti kollha ta' din il-kawża u ta' dik il-kawża;

Semghet it-trattazzjoni;

Rat il-verbal li bih il-Qorti halliet il-kawża ghal-lum ghas-sentenza;

Ikkunsidrat:

Jigu qabel xejn ittrattati l-eċċezzjonijiet ta' natura preliminari moghtija. Il-konvenut, b'nota ta' l-10 ta' Mejju, 1993, ġibed l-attenzjoni tal-Qorti ghall-artikolu 2132 tal-Kodiċi Ċivili. Dan naturalment fir-rigward ta' l-eċċezzjonijiet tal-preskrizzjoni moghtija mill-istess konvenut. L-artikolu hekk jiddisponi:

“Il-ksur tal-preskrizzjoni maghmul b'talba ġudizzjarja jitqies bhallikieku ma sarx jekk l-attur jirrinunzja ghat-talba, jew jekk il-kawża tibqa' deżerta jew jekk it-talba tiġi miċhuda;

Ghal dak li hija rinunzja jew iċ-ċaħda tat-talba ġudizzjarja d-disposizzjonijiet ta' dan l-artikolu ma jghoddux fil-każijiet fejn l-attur jista', skond il-liġi, jerga' jġib 'il quddiem fl-istess Qorti jew f'ohra fi żmien xahar minn dakinhar tar-rinunzja jew taċ-ċaħda u l-konvenut jiġi nnotifikat bil-mod u fiż-żmien imsemmijin fiż-żewġ artikoli ta' qabel dan skond ma jkun il-każ”;

Rilevanti dawn il-fatti:

L-atturi *nomine* oriġinarjament iddeduċew il-pretensjoni tagħhom b'ċitazzjoni quddiem il-Qorti tal-Kummerċ fit-22 ta' Ottubru, 1976. Din l-azzjoni ġiet rimessa mill-Qorti ta' l-Appell quddiem din il-Qorti u wara snin ta' kważi inattività u wara li kienet diġà marret darba *sine die*, ġiet ikkanċellata minn fuq il-

lista a tenur ta' l-artikolu 197 (1), illum 199 (1) tal-Kodiċi ta' Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili fl-20 ta' Ottubru, 1986;

L-atturi reġghu irriproponew il-kawża fuq atti godda bil-preżenti istanzi fit-30 ta' Settembru, 1987. Kważi sena wara li giet ikkanċellata;

Ikkunsidrat:

L-artikolu 2132 tal-Kodiċi Ċivili ma jidherx li huwa applikabli għall-każ in eżami in kwantu dan japplika biss fil-każijiet fejn l-attur jirrinunzja għat-talba, jew jekk il-kawża tiġi deżerta jew tiġi mill-Qorti miċhuda. Jigifieri f'dawk il-każijiet fejn il-meritu jiġi finalment, b'xi mod jew iehor, definit. Is-subinċiż 2 ta' l-istess artikolu ukoll jipprovdi għall-mod kif tista' tiġi riproposta t-talba - fejn il-liġi dan tippermetti - u allura ssehh interruzzjoni tal-perkors tal-perijodu preskrittiv ta' l-azzjoni jekk it-talba tiġi riproposta fi żmien xahar, però anke dana fil-każ biss ta' rinunzja jew cahda tat-talba;

"La cessione o il rigetto di una domanda giudiziaria, quando questa o quella lasciano all'attore la facoltà di riproporre la domanda medesima, non operano l'inefficacia dell'atto interruttivo della prescrizione e così non rendono applicabile la regola fissata colla disposizione del primo paragrafu dell'articolo 1896 dell'Ordinanza Nro. XII del 1868 quando l'attore nella stessa o in altra corte ripropone la stessa domanda da lui ceduta o rigettata con sentenza" (Vol. XXVI - II - 428);

Issa, fil-każ in eżami, il-Qorti kienet ikkanċellat il-kawża a tenur ta' l-artikolu 199 (1) tal-Kapitolu 12 li jipprovdi illi:

"Jekk wara li kawża tissejjah tliet darbiet il-parti l-wahda u

I-oħra jew l-avukati tagħhom ... ma jidhrux, il-Qorti tista' tordna t-thassir tal-kawża minn fuq il-lista bl-ispejjeż ta' l-attur";

Il-kancellament tal-kawża hu nfatti permess biss meta għall-kawża ma jidher hadd - la l-partijiet u lanqas l-avukati tagħhom. Bil-kancellament il-Qorti bl-ebda mod ma tippronunzja ruhha fuq il-meritu tal-kawża, tant li dan jibqa' għal kollox impregudikat. Il-kancellament tal-kawża hija miżura proċedurali ta' dixxiplina li in ultima analisi tippenalizza liż-żewġ partijiet għax f'dan il-każ il-konvenut ma jigix illiberat mit-talbiet ta' l-attur. Kemm-il darba jidher biss il-konvenut jew l-avukat tiegħu jew il-prokuratur legali tiegħu, kif jghid il-każ, hu jista' jitlob li jigi meħlus mill-osservanza tal-ġudizzju, bl-ispejjeż (artikolu 199 (2)). F'dan il-każ, il-Qorti taġixxi fuq talba tal-konvenut u l-liberazzjoni taggrava lill-attur li ma jkunx deher u tgħabbih bl-ispejjeż tal-kawża fuq il-meritu (Vol. XXIX - I - 1133);

Issa, kif inghad, l-artikolu 2132 tal-Kodiċi Ċivili jipprovdli li ma jkunx hemm interruzzjoni tal-preskrizzjoni estintiva tad-dritt ta' azzjoni meta s-sentenza tiċhad it-talba jew l-azzjoni tmur deżerta jew ikun hemm rinunzja għat-talba. "*il rigetto di una domanda giudiziale fa ritenere come non avvenuta la interruzione della prescrizione fatta per mezzo di una tale domanda*". Il-ġurisprudenza Taljana li nterpretat artikoli simili għal dawn nostrani ċċitati rriteniet illi anke s-sentenza liberatorja mill-osservanza tal-ġudizzju għandha titqies qisu li ma nterrompitx il-preskrizzjoni. Mhux hekk però rritenew il-Qrati tagħna. "*Ora del nostro legislatore è stato tolto ogni dubbio sul riguardo per la disposizione dell'ultimo paragrafo 1896, Ordinanza VII del 1868 giusta cui rispetto alla cessione o al rigetto di una domanda giudiziaria, la disposizione di detto articolo non ha luogo quando è dalla legge permesso all'attore di riproporre la domanda, essendo risaputo che la liberatoria*

ab observantia iudicii lascia la facoltà all'attore di riprodurre la domanda rigettata per tale libertoria" (Vol. XXVI - II - 428);

Jekk il-liberazzjoni mill-osservanza tal-gudizzju m'ghandhiex l-effett li tinnewtralizza l-interruzzjoni tal-preskrizzjoni tad-dritt ta' l-azzjoni *in corso*, *multo magis*, m'ghandux ikollu tali effett il-kancellament ta' kawza fejn, kif inghad, il-Qorti bl-ebda mod ma tinvesti l-meritu u semplicement tiddesti milli tiehu konjizzjoni taghha billi tordna li tinnehha minn quddiemha. Kancellament li ma jipprekludix lill-attur id-dritt li jipproponi l-azzjoni sakemm ikun ghadu fiz-żmien li hekk jaghmel;

Stabbilit dan il-prinċipju l-konsegwenza hi illi l-att taċ-ċitazzjoni jibqa' jkollu l-effett ta' l-interruzzjoni tal-perijodu preskrittiv sad-data tal-kancellament tal-kawza. Dan ghalix: *"la domanda giudiziale è quella che interrompe la prescrizione ... L'interuzione della prescrizione risultante dalla domanda giudiziaria ha questo di particolare che essa si prolunga al di là del momento in cui ella si compie: è di principio che l'effetto interruttivo della domanda giudiziale dura per quanto dura l'istanza stessa: da che la conseguenza che la prescrizione non può compiersi durante l'istanza per quanto lunga essa sia o breve che sia la prescrizione ... La prescrizione è interrotta perchè la prescrizione essendo fondata sull'inazione, essa non può correre quando vi è azione"* (Laurent, Vol. XXXII, para. 182 *et seq*). Dan ifisser illi sakemm hemm l-azzjoni - u ċjoè mill-prezentata ta' l-att taċ-ċitazzjoni sal-kancellament taghha - ma jistax ikun hemm preskrizzjoni. U ghalhekk il-perkors taghha hu interrott u preskrizzjoni għida ma tistax tibda tiddekorri sakemm ikunu pendenti l-proċeduri u ċjoè sakemm il-Qorti tkun ikkancellat il-kawza;

Applikati dawn il-prinċipji għall-każ in eżami, dan ifisser

illi l-preskrizzjoni estintiva ta' l-azzjoni giet interrotta bil-prezentata ta' l-ewwel citazzjoni fit-22 ta' Ottubru, 1976, u baqghet hekk sospiza u interrotta sal-kanċellament ta' dik il-kawża fl-20 ta' Ottubru, 1986. Minn dakinhar beda jiddekorri mill-ġdid il-perijodu preskrittiv estintiv ta' l-azzjoni li però ċertament ma lahaqx iddekorra - anke fl-ahjar ipotesi għall-konvenut jekk jiġi aċċettat illi japplika t-terminu ta' sena a tenur ta' l-artikolu 544 (1) tal-Kodiċi tal-Kummerċ - billi t-tieni kawża, dik odjerna, kienet giet ipprezentata fit-3 ta' Settembru, 1987, u ċjoè entro s-sena mid-data tal-kanċellament;

L-ewwel u t-tieni eċċezzjoni tal-konvenut qed jiġu għalhekk respinti;

Il-Qorti tikkunsidra finalment il-każ fil-meritu:

L-atturi *nomine* qed jirreklamaw minghand il-konvenut bilanc ta' prezz ta' biljetti ta' l-ajru li hu xtara minghand is-soċjetà attriċi. Huma jibbażaw it-talba tagħhom fuq prospett li skond huma juri akkwisti ta' diversi biljetti f'diversi okkażjonijiet bejn it-30 ta' Mejju, 1976, u l-15 ta' Settembru, 1975. B'kollox inxtraw biljetti f'disa' okkażjonijiet u saru diversi pagamenti akkont. Infatti jidher illi f'hamsa minn dawn l-okkażjonijiet l-atturi *nomine* rċeview l-istess ammont preċiż daqs il-valur tal-biljetti akkwistati u allura ma jidhirx li hu korrett li f'dawn l-okkażjonijiet id-ditta attriċi rċeviet akkont imma rċeviet il-prezz shih ta' biljetti akkwistati;

Dan qed jingħad għax il-konvenut jecċepixxi illi t-talba ta' l-atturi *nomine* hija nfondata peress illi hu "kien biss intermedjarju fir-relazzjonijiet bejn l-atturi *nomine* u ċerta Pamela Whitehouse" u għalhekk m'għandux ihallas hu. Ma jidher li hemm l-ebda kontestazzjoni mill-konvenut li l-bilanc irreklammat hu dovut fuq il-biljetti. Il-kontestazzjoni hi li l-

ammont hu dovut minn Whitehouse li ghan-nom taghha l-konvenut jallega li xtara l-biljetti *de quo*. Hu ovvju allura li l-prova tispetta lill-konvenut li jehtieglu jikkonvinċi lill-Qorti - mhux x'kienu r-relazzjonijiet interni li hu kellu ma' din Whitehouse - ghax ghal din il-kawża dan huwa ghal kollox irrilevanti - imma illi kien hemm relazzjoni kontrattwali bejn is-soċjetà attriċi u Whitehouse jew direttament jew indirettament tramite l-persuna tiegħu bhala mandatarju taghha;

Din il-prova ma tirriżultax sodisfaċentement. Il-provi juru għall-kuntrarju illi - anke jekk mhux eskluż li l-atturi *nomine* jew xi wiehed minnhom kien għamel konoxxenza ta' Whitehouse soċjalment u anke kien jaf illi kienet involuta f'negozju mal-konvenut fit-twaqqif ta' aġenzija tal-vjaġġi - is-soċjetà attriċi kienet tirrikonoxxi biss lill-konvenut bhala l-persuna li magħha nnegozjat il-bejgħ tal-biljetti ta' l-ajru *de quo*. L-*invoices* infatti hargu *a tempo debito* fuq isem il-konvenut, li lilu kienet ukoll tiġi addebitata kummissjoni f'ċerti każi. Jirriżulta li kien iħallas hu tal-biljetti f'okkażjonijiet jew li ħallas akkonti. Mhux rilevanti għall-kawża anqas jekk fir-relazzjonijiet interni hu kienx jirċievi flus minghand Whitehouse li bihom kien iħallas lill-atturi *nomine*, u li ma kienx iħallas aktar milli kien jirċievi minghandha. Il-Qorti hi sodisfatta illi - sakemm in-negozju kien sejjer tajjeb - il-konvenut kien qiegħed jinnegozja mad-ditta attriċi f'ismu proprju u mhux f'isem Whitehouse. Inoltre, una volta hu jiċhad kategorikament li kien hemm xi forma ta' shubija bejnu u bejn Whitehouse lanqas jista' javanza xi ko-involġiment taghha fix-xiri tal-biljetti li kien jagħmel hu. Jirriżulta li hu kien beda jiċhad responsabbiltà għall-pagament meta n-negozju beda sejjer lura. Fl-aħjar ipotesi għall-konvenut jidher li hu naqas milli jiehu passi konkreti u ġudizzjarji biex jipproteġi l-interessi tiegħu *a tempo* anke fil-konfront tad-ditta attriċi li magħha hu kien qed jopera appena beda jidher li kien hemm l-inkwiet fir-relazzjonijiet interni bejnu u l-persuna li magħha hu kien qed

jinnegozja jew, kif isostni hu, "kien jirrapprezenta";

Il-konvenut hu ghalhekk responsabbli għall-pagament tal-bilanċ kapitali dovut lid-ditta attriċi. Hemm dawn il-konsiderazzjonijiet xi jsiru dwar l-ammonti;

L-ammont kapitali rreklammat bl-ewwel kawża kien ta' Lm467.02,6. B'din il-kawża inspjegabbilment l-atturi *nomine* qed jitolbu l-pagament tal-bilanċ ta' Lm539.67,6. Issa hu ovvju illi, waqt li d-dritt ta' azzjoni ġie salvat bil-preskrizzjoni estintiva nonostante l-perkors ta' żmien għar-raġunijiet fuq insemmija, hu ovvju li tali interruzzjoni tal-perijodu preskrittiv ma jistax jestendi għall-ammonti li huma oltre dak mitlub fl-ewwel ċitazzjoni. Is-somma kapitali qed tiġi għalhekk ridotta għal Lm467.02,6 - u l-ammont in eċċess ta' dan qed jiġi ddikjarat preskritt;

L-istess konsiderazzjoni tapplika għat-talba għall-kanonizzazzjoni ta' l-imghax skond l-atturi *nomine* dovut fuq l-ammont ta' Lm539.67,6 u dan għall-perijodu mill-11 ta' Diċembru, 1975 - data ta' l-aħhar pagament - sa l-24 ta' Diċembru, 1975 - ċirka xahar qabel il-prezentata tal-preżenti istanza. Il-Qorti tqis dan ir-rigward:

Li l-obbligazzjoni prinċipali hi wahda ta' natura ċivili u ċertament ma kien hemm l-ebda ftehim dwar pagament ta' imghax fuq bilanċi dovuti;

Imghaxijiet dovuti qabel iż-żmien ta' hames snin mill-prezentata tal-preżenti kawża fit-30 ta' Settembru, 1987, huma preskritti a tenor ta' l-artikolu 2156 (d) tal-Kodiċi Ċivili;

L-ammont dovut lid-ditta attriċi qed jiġi llikwidat illum u hu markatament differenti minn dak mitlub fl-att ta' ċitazzjoni;

Ma tirriżultax l-ebda prova ta' nterpellazzjoni uffiċjali lill-konvenut biex iħallas l-ammont dovut. Lanqas tirriżulta notifika ta' l-ittra uffiċjali tad-19 ta' Awissu, 1976, li skond l-att taċ-ċitazzjoni giet mibghuta lill-konvenut personalment biex iħallas l-import ta' dik l-azzjoni;

Ghal dawn il-motivi l-Qorti tiddeċidi l-kawża billi tiċhad l-eċċezzjonijiet tal-konvenut u tilqa' t-talba ta' l-atturi limitatament ghas-somma ta' Lm428.39,8. L-imghax fuq din is-somma jiddekorru mid-data tan-notifika lill-konvenut tal-preżenti ċitazzjoni sad-data ta' l-effettiv pagament;

L-ispejjeż jiġu ssoportati bin-nofs bejn il-kontendenti”;

Minn dik is-sentenza appella l-konvenut permezz ta' nota ta' appell u petizzjoni fejn talab li s-sentenza minnu appellata tiġi rrevokata billi din il-Qorti tiċhad it-talbiet ta' l-atturi *nomine* u tilqa' l-eċċezzjonijiet tiegħu, bl-ispejjeż kollha taż-żewġ istanzi kontra l-atturi *nomine* appellati;

Jiġi osservat mill-ewwel, li għalkemm b'mod ġeneriku, l-appellant qed jitlob ir-revoka tas-sentenza appellata, ir-rigett tat-talbiet attriċi u l-akkoljiment ta' l-eċċezzjonijiet tiegħu, la fil-petizzjoni u lanqas fil-kors tat-trattazzjoni ma għamel sottomissjonijiet fir-rigward ta' l-eċċezzjoni tiegħu ta' preskrizzjoni minnu ssollewata fil-prim'istanza u deċiża fis-sentenza appellata;

Dana qiegħed jingħad minhabba l-fatt li fit-talba tiegħu kkontenuta fil-petizzjoni ta' l-appell ma jiddistingwix bejn eċċezzjoni u oħra u jitlob li jiġu akkolti kollha;

Minhabba din ir-raġuni din il-Qorti jidhrilha li għalkemm b'mod suċċint hafna, għandha fi kwalunkwe każ tiddeċidi l-

konferma o meno tad-decide ta' l-Ewwel Qorti in kwantu firrigwarda l-eċċezzjoni tal-preskrizzjoni. F'dan ir-rigward, din il-Qorti, wara li eżaminat l-atti proċesswali kif ukoll dawk tal-proċess preċedenti li għalih hemm referenza fis-sentenza appellata u li ġie allegat ma' l-atti ta' din il-kawża, ċjoè l-proċess li jġib in-numru Ċitaż. 463/82, hi tal-ferma opinjoni li m'għandha x'izzid xejn aktar fuq dak li osservat, ikkunsidrat u ddeċidiet l-Ewwel Qorti fir-rigward, li għalhekk, jibqa' kkonfermat;

Għal dawn ir-raġunijiet l-appell, in kwantu dirett għall-akkolljiment ta' l-eċċezzjoni tal-prskrizzjoni bħala waħda mill-eċċezzjonijiet tal-konvenut illum appellant, qed jiġi miċhud bl-ispejjeż relattivi għall-istess appellant;

Ikkunsidrat dwar il-meritu;

Is-sottomissjonijiet ta' l-appellant in sostenn ta' l-appell tiegħu, brevement, huma dawn li ġejjin:

Huwa jhossu aggravat għaliex l-Ewwel Onorabbli Qorti, skond hu, ma flitx sewwa x-xhieda ta' l-atturi u tax-xhud tagħhom impjegat u qarib, biex tivvaluta l-kredibilità tax-xhieda. Minn eżami bir-reqqa tax-xhieda, l-appellant jissottometti li l-Qorti tista' tara li l-atturi jinsistu għall-hlas minghandu, l-appellant, mhux għax kien dovut imma għax hallew lil Whitehouse titlaq u għalhekk ma kellhomx fuq min iduru f'Malta;

Fit-tieni lok, l-appellant jissottometti li d-dokumenti ešebiti mill-atturi huma kollha dokumenti *ex parte* li lanqas fihom il-firma tal-konvenut. Billi tniżzel isem il-konvenut mhux neċessarjament ifisser li huwa responsabli għad-debitu li d-dokument jirrappreżenta;

Fit-tielet lok, l-appellant jissottometti li l-veracità ta' l-ispjegazzjoni moghtija minnu tirrizulta anke mix-xhieda ta' l-atturi u ta' Peter Sullivan. Il-biljetti li taghhom l-atturi qed jitolbu hlas qatt ma gew f'idejn il-konvenut, iżda ntbaghtu direttament lil Whitehouse. Dan jindika li kien hemm relazzjoni ta' negozju diretta bejniethom;

Fir-raba' lok, fil-fehma ta' l-appellanti, il-provi li gew ipprezentati ma gewx interpretati tajjeb. Qabel ma l-atturi baghtu l-biljetti lil Whitehouse, il-konvenut kien informa lill-atturi li din ma kinitx *trustworthy* u ghalhekk kienet x'kienet ir-relazzjoni ta' bejniethom, dan kien bizzejjed biex jeżimi lill-konvenut mir-responsabbilità tal-hlas;

Jigi rrilevat mill-ewwel li, fil-fehma ta' din il-Qorti, dawn il-punti kollha gew ikkunsidrati *funditus* fis-sentenza appellata mill-Ewwel Onorabli Qorti li bbażat il-konsiderazzjonijiet taghha fuq il-provi prodotti fil-kors tat-trattazzjoni fi prim'istanza. L-uniku aggravju li forsi ma giex approfondit huwa l-kwistjoni tal-kopji ta' l-*invoices* li hemm annessi maċ-ċitazzjoni li, fir-rigward taghhom, l-appellant issa qiegħed jissottometti li dawn m'għandhomx valur minhabba li mhumix iffirmati minnu. In verità għandu jingħad li dan il-punt, kif jirrizulta mit-trattazzjoni f'din l-istanza, tqajjem l-ewwel darba fil-kors tat-trattazzjoni quddiem din il-Qorti u ma semmiex quddiem l-Ewwel Qorti. Però, għall-kjarezza jigi rrilevat illi s-sottomissjoni relattiva hija ta' ftit importanza għaliex effettivament id-dokumenti esebiti huma xejn aktar minn *statements* tal-kumpannija attriċi allegatament mibgħuta lill-konvenut li ma jikkontestax li qatt irċevihom. Kollox magħdud, għalhekk, il-kwistjoni tal-firma o meno fuq l-istess dokumenti ftit għandha rilevanza, tenut kont illi mill-assjem tal-provi jirrizulta bla ebda dubbju, fil-fehma ta' din il-Qorti, dak li kkunsidrat u kkonkludiet l-Ewwel Onorabli Qorti u ċjoè li s-somma kanonizzata bis-sentenza appellata hija dovuta mill-

konvenut lis-soċjetà attriċi;

Dur, dur, l-assjem tal-provi huwa ndikattiv li d-deċiżjoni ta' l-Ewwel Onorabbli Qorti hija inecċepibbli f'dak li huwa valutazzjoni tal-provi, kif ukoll ghal dik li hija konkluzjoni u ghalhekk din il-Qorti ma jidhrilhiex li ghandha taghmel haġ'ohra hlief li taghmel tagħha l-istess valutazzjoni u konkluzjonijiet u tghaddi biex tiddeċidi dan l-appell;

Ghal dawn il-motivi l-appell qed jiġi respint. Is-sentenza appellata qed tiġi kkonfermata kif inhi, bl-ispejjeż ta' din l-istanza a karigu tal-konvenut appellant.
